

Täysistunto

Perjantai 24.9.2021 klo 13.03—13.21

3. Lakialoite laiksi tieliikennelain 53 §:n muuttamiseksi

Lakialoite LA 104/2020 vp Timo Heinonen kok ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Keskusteluun. — Edustaja Heinonen.

Keskustelu

13.04 **Timo Heinonen kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hyvät edustajakollegat ja muut täysistuntoa seuraavat! Tämä lakialoite itse asiassa viettää kohta jo syntymäpäiväänsä, sillä tämä on tehty joulukuun 18. päivä viime vuonna. Koronan takia nämä lakialoitteet ovat odottaneet käsittelyä, mutta tämä huoli ja muutostarve ei ole mihinkään poistunut.

Aloitteen pääasiallinen sisältö on se, että esitämme, että tieliikennelain 53 §:ää muutetaan siten, että ratsastaja ja suurikokoisen eläimen taluttaja saa kuljettaa eläintä kevyen liikenteen väylää pitkin. Miksi näin? Hevoset ratsastajineen ja ohjastajineen ovat varsinkin maaseudulla yleinen näky maanteilla. Suomessa on noin 74 000 hevosta 16 000 eri tallilla, ja ratsastus sekä raviurheilu ovat suosittuja harrastuksia, jotka vetävät puoleensa satojatushansia suomalaisia. Vaikka monella tilalla onkin omat kentät ja maneesit, on luonnossa liikkuminen ratsastaen ja hevosta ajaen tärkeä osa hevosharrastusta, ja usein reitit kulkevat osittain maanteiden kautta.

Tieliikennelaki uudistui kesäkuun 2020 alussa. Niin uudessa kuin vanhassakin tieliikennelaissa hevonen rinnastetaan moottoriajoneuvoon, jolloin ratsukon tai kärryä vetävän hevosen tulee pysyä ajoradalla, ellei kevyen liikenteen väylä ole erikseen sallittu myös moottoriajoneuvoille.

Uuden tieliikennelain 53 §:n 2 momentin mukaan ratsastaja saa tilapäisesti poiketa liikenteenohjauksen merkeistä, liikenteenohjauslaitteilla annetuista velvoitteista ja määräyksistä sekä liikennesäännöistä, jos erityiset olosuhteet sitä vaativat eikä siitä aiheudu vaaraa eikä huomattavaa haittaa. Ratsastaja voi siten tilapäisesti käyttää esimerkiksi jalkakäytävää ja pyörätietä oman harkintansa mukaan vaaraa ja huomattavaa haittaa jalankulkijoille ja pyöräilijöille kuitenkaan aiheuttamatta.

Liikenneneuvos Kimmo Kiiski liikenne- ja viestintäministeriöstä totesi Yleisradiolla 27.6.2020: ”Lähtökohta on, että jalankulkijat kulkevat jalkakäytävällä, pyöräilijät pyörätiellä, ratsukot ratsastustiellä ja moottoriajoneuvot ajoradalla. Jos ratsastustietä ei ole, hevosen paikka on ajoradalla tai sen pientareella.”

Pöytäkirjan asiakohta PTK 104/2021 vp

Hevosille varattuja turvallisia ratsastustaita on Suomessa hyvin vähän. Kevyen liikenteen väylän käytön salliminen ratsukoille ja hevosen taluttajille parantaisi niin hevosharastajien kuin autoilijoiden ja moottoripyöräilijöidenkin turvallisuutta. Myös hyvin koulutettujen hevosten kuten muidenkin eläinten kanssa on aina mahdollisuus, että äkkinäiset, kovat äänet ja nopeat liikkeet aiheuttavat vaaratilanteen. Hevosen ja moottoriajoneuvon kohtaamisesta aiheutuvat vaaratilanteet voivat olla kohtalokkaita ajoneuvon kuljettajalle, hevoselle, ratsastajalle tai hevosen taluttajalle.

Tieyhdistys on jo aiemmin tieliikennelain uudistamisen yhteydessä esittänyt seuraavaa: ”Liikenneturvallisuuden kannalta olisi ensiarvoisen tärkeää, että ratsukot ja hevosten taluttajat voisivat mahdollisuuksien mukaan käyttää pyöriteitä. Erityisesti velvoite taluttaa hevosta (eläintä) ajoradalla on huolestuttava muutos, erityisesti, jos tiellä ei ole piennarta tai sen nopeusrajoitus on suuri.” Ja toinen lainaus: ”Hevosta taluttavaa henkilöä pitäisi ehdottomasti kohdella jalankulkijana, ja myös ratsukon kohdalla tämä olisi perusteltua. Lakiesityksessä on jo olemassa liikennemerkki esimerkiksi ratsastustielle. Vastaavalla kuviolla voisi olla myös olemassa varoitusmerkki, jota voitaisiin käyttää tarvittaessa kohteissa, joissa ratsukoita liikkuu paljon tien pientareella.”

Edellä olevan perusteella ehdotamme, että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen, jossa siis lisättäisiin lainsäädäntöön selkeä kirjaus, että hevosen kanssa voisi jatkossakin kulkea pyörätiellä, mikä on huomattavasti turvallisempaa kuin vaade tulla tielle tai tien pientareelle. Tämän lakialoitteen on allekirjoittanut lisäksi kahdeksan kansanedustajaa, mukana muun muassa edustaja Ritva Elomaa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Pelkonen.

13.09 Jaana Pelkonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Heinonen on tehnyt hyvän aloitteen, ja mielelläni olisin tämän itsekkin allekirjoittanut, mutta annan näin henkisen ja suullisen tuen aloitteelle tässä vaiheessa.

Kuten aloitteessa selkeästi kerrotaan ja edustaja Heinonenkin toi omassa puheenvuorossaan esiin, meillä Suomessa on hyvin vähän hevosille varattuja turvallisia ratsastustaita. Kevyen liikenteen väylän käytön salliminen ratsukoille ja hevosten taluttajille parantaisi kaikkien osapuolten turvallisuutta eli niin hevosten, hevosharastajien kuin autoilijoiden ja moottoripyöräilijöidenkin. Ja tärkeää on ymmärtää se, että eläin ei ole esine. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Elomaa.

13.10 Ritva Elomaa ps: arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen esittää, että suurikokoista eläintä, kuten hevosta, voisi kuljettaa myös kevyen liikenteen väylällä. Hän perusteli juuri äsken puheessaan lakialoitetta erittäin perusteellisesti. Se on hyvin tärkeä lakialoite. Olen aivan samaa mieltä perusteluista Heinosen kanssa ja olen myös allekirjoittanut tämän hyvän lakialoitteen. Toivon, että se menisi läpi ja asia, mitä hän ehdottaa, tulisi voimaan. Kiitos, edustaja Heinonen!

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Guzenina.

13.10 Maria Guzenina sd: Arvoisa puhemies! Monen monta vuotta sitten ja monen monta vaalikautta sitten edustaja Heinonen oli hallituspuolueen edustaja ja itse ollessani oppo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 104/2021 vp

sition edustaja tein niin ikään tieliikennelakiin lakialoitteen kotihoidon hoitajien pysäköintioikeudesta, ja jos muistikuvani on oikea, niin edustaja Heinonen oli ensimmäinen kansanedustaja, joka piti puheenvuoron, ja hän tuki minun aloitettani. Meillä on näin pitkä historia näistä tieliikennelain muuttamisaloitteista, ja nyt minulla on kyllä ilo tukea tätä edustaja Heinosen tekemää erittäin viisasta ja tärkeää aloitetta. Olisin itsekin sen allekirjoittanut, kuten edustaja Pelkonenkin, jos olisin huomannut, että tällainen aloite on täällä meneillään.

Lakien kuuluu olla pragmaattisia, lakien kuuluu helpottaa asioita, helpottaa ihmisten elämää ja helpottaa myöskin eläinten elämää. Nyt me puhumme upeista, uljaista eläimistä, jotka kyllä joutuvat usein tässä nykyisessä lainsäädännössä tilanteeseen, jossa joutuvat pelästymään usein aivan turhaan, joutuvat kokemaan stressiä. Olen itse nähnyt läheltä piti -tilanteita, olen nähnyt jopa hevosen pillastuvan siitä, että ei kovin huomaavainen ajoneuvon kuljettaja on mennyt liian likeltä juuri talutettavaa hevosta vieläpä, jolloin siinä on syntynyt kyllä aika hurja vaaratilanne. Tämä autoilija jatkoi matkaansa, mutta taluttaja jäi hevosensa kanssa pulaan. Sen takia juuri tämäntyypisiä lakialoitteita on aivan ilo tukea yli oppositio—hallituspuolue-rajojen ja yli puoluerajojen ylipäänsä. Tällaisissa asioissa on tärkeää tehdä yhteistyötä. Lämpimät tuet tästä edustaja Heinoselle.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kiljunen, Kimmo.

13.13 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Heinosta on usein tullut ihailtua tässä eduskuntatyöskentelyssä, hänen aktiivisuuttaan, tarmokkuuttaan ja myöskin puheenvuorojensa täsmällisyyttä. Monissa tilanteissa, arvoisa puhemies, olen ollut hänen kanssaan joskus myöskin eri mieltä, ja se sallittakoon, koska emme kuulu samaan puolueyhmään ja tässä tilanteessa kuulumme hallitus—oppositio-asetelmaan. Mutta minulla on ilo olla tällä hetkellä tässä salissa neljäs kansanedustaja, joka ilmaisee kannatuspuheenvuoronsa tähän aloitteeseen, eli teidän aktiivisuutenne on tässä kohdassa erittäin palkitsevaa. Erityisesti olen iloinen siitä, että edustaja Guzenina käytti minun edelläni puheenvuoron ja myöskin tuki sosiaalidemokraattiselta puolelta tätä aloitetta. Tässä ei puoluepolitiikka todellakaan nyt ole se keskeisin kysymys vaan itse substanssiasia.

Täällä on useissa puheenvuoroissa korostettu — sitä on tärkeää myöskin tieliikennelain kohdalta korostaa — turvallisuutta, tieliikenteen turvallisuutta. Jopa ihan tällainen arkipöytäkirja sanoo — ei tarvitse olla hevosharrastaja lainkaan, vaan jos ylipäätään ikään kuin seuraat riittävän tarkasti näitä asioita — että hevonen, erityisesti tietysti silloin, jos sitä talutetaan, on huomattavasti luontevammin liikkumassa pienliikenteen väylillä, pyöräteillä ja sillä tavalla sille varatussa tilassa kuin ajoradalla tai sen pientareella. Ja tässä suhteessa kaikki se, mikä voidaan tehdä sen suuntaisesti, että hevosella voitaisiin liikkua muualla kuin ajoradalla, on palkitsevaa. Sen takia minäkin omalta puoleltani en muuta kuin rohkaise valiokuntaa, joka ottaa tämän käsittelyyn, että se mielellään yksimielisesti hyväksyisi tämän aloitteen, koska sillä viedään tieliikenneturvallisuutta eteenpäin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Ovaska.

13.15 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kun kuuntelin edustaja Kiljusen puheenvuoroa, niin huomasin, että meitä on useita, jotka ovat monesti edustaja Heinosen kanssa eri mieltä, mutta tämä asia on kyllä sellainen, että tätä on helppo tukea. Edustaja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 104/2021 vp

Heinonenhan on tällä viikolla hyvin lämpimästi puhunut keskustasta lähes jokaisessa istunnossa, eilen viimeksi, ja mielelläni tuen tätä Heinosen aloitetta, joka nyt erityisesti kohdistuu moneen maakuntaan, pienempiin kuntiin, kun hevosia liikutetaan ja kuljetetaan ja turvallisuutta halutaan varmistaa, joten hienoa työtä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Heinonen.

13.15 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Taidan tämän istunnon pöytäkirjan ihan printata sinne kotikeittiön pöydälle. Sitä voi joskus siellä tarvita, kun näin kauniita sanoja eri puolilta salia sain. Haluan ne kiitokset ja kehut välittää kuitenkin ratsastajaliitolle ja meidän hevosharrastajille, jotka ovat tässä olleet äärimmäisen aktiivisia. Se huoli on kummunnut sieltä harrastajajoukosta, johon toki itsekin kuulun hevosratsastajana ja hevosharrastajana. Lämmin kiitos näistä sanoista. On mukava huomata, että on paljon sellaisia asioita, jotka eivät tunne mitään poliittisia rajoja, vaan ne ovat niitä maalaisjärjen asioita, joissa etsitään yhdessä järkevää ratkaisua, miten me voisimme toimia.

Itse poliitikkona olen tottunut tervehtimään vähän kaikkia ja aina saan sitten vähän palautettakin, kun käsi on ylhäällä tervehdysten merkiksi. Hevosen kanssahan meillä on sitten taas toisaalta sellainen merkki, että kun käden nostat ylös, niin se tarkoittaa autoilijalle, että ole ystävällinen ja pysähdy — kaikki eivät muuten näin toimi, kuten edustaja Guzeninakin tuossa esille toi. Tämä on ihan tärkeä ohje. Se ei ole ainoastaan maaseudun ongelma, vaan yhä enempi esimerkiksi Espoossa on isoja talleja, Uudellamaalla, hevosharrastajissa on paljon pieniä tyttöjä, nuoria naisia, nuoria poikia, pieniä poikia, ja se on itse asiassa ihan sama, minkä kokoinen ratsastaja siellä selässä on: siinä vaiheessa, kun luontainen pakoeläin päättää lähteä pakoon, niin siinä kyllä itse kukin on silloin enempiin kyydissä olin kuin varsinainen ratsastaja.

Toivon, että tämä lakialoite menee läpi ja saa myönteisen käsittelyn valiokunnassa. Haluan kiittää kaikkia tähän keskusteluun jo osallistuneita, ja koska uskon, että myös edustaja Peteliuksen puheenvuoro on hyvä, niin kiitän jo siitäkin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Petelius.

13.17 Pirkka-Pekka Petelius vihr: Arvoisa puhemies! Arvoisa edustaja Timo Heinonen, haluan kiittää omalta osaltani näin improvisoidusti tästä tilaisuudesta saada olla todistamassa tätä harvinaista yksimielisyyttä, joka salissa kerrankin vallitsee. Se osoittaa tietysti sitä, että asia koetaan yhteiseksi.

Yksi ulottuvuus, mitä edustaja Heinonen jo sivusi, on se, että meidän tulee ymmärtää, että kun puhumme nuorison liikkumisen tarpeesta — ja ratsastusharrastus tunnetusti on nuorisollekin tärkeä ja rakas harrastus ja sitä harrastetaan laajasti — tämä on omiaan helpottamaan nuorison liikkumista. Sekään ei ole pieni seikka ollenkaan. Eli omalta osaltani haluan nostaa esiin kaikkia näitä ulottuvuuksia, mitä tähän liittyy, ei vähiten hevosten hyvinvoinnin ja turvallisuuden kannalta, tieliikenteen ja kevyen liikenteen käyttömahdollisuuksien laajentamisen kannalta. Tämä on erittäin tuettava ja kannatettava asia. Kiitos siitä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kiljunen, Kimmo.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 104/2021 vp

13.19 **Kimmo Kiljunen sd:** Arvoisa puhemies! Yhden asian olisin edustaja Heinoselta tarkistanut ihan tietääkseni, ymmärtääkseni tämän aloitteen luonteen: kun me puhumme hevosista, niin tämä ei tarkoita siis sitä, että hevoset noin kauttaaltaan, aina toimiessaan, vietäisiin sinne pyöräteille tai pientareille, vain silloin kun on kysymys ratsastuksesta tai hevosen taluttamisesta. Jos hevosella on esimerkiksi vaunut tai jonkunlaiset vankkurit tai muuten, on oletettavaa, että silloin se ajorata on ilmeisesti se ainoa mahdollinen. Tässäkin toisaalta on turvallisuus myöskin siellä pyöräteillä varmistettava.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Heinonen.

13.19 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä on pääsääntö, että näin toimitaan, eli ratsastaja yleensä kulkee pyörätiellä ja hevosta talutettaessa kuljetaan myös. Toki joissain tapauksissa, varsinkin maaseudulla, myös kärryillä ajetaan jonkin verran pyöräteillä, ja se on toki mahdollista tähän lainsäädäntöön kirjata. Se toimii sellaisissa tilanteissa, kun on esimerkiksi valtateiden tai isompien teiden varsilla kokoamaita, jotka on tarkoitettu myös osittain autolla ajamiseen. Silloin se on hyvin luontevaa, että se toimii siellä. — Kiitos kaikille osallistujille.

Puhemies Anu Vehviläinen: Tässä konsensushenkisessä ilmapiirissä keskustelu on päätynyt.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.